

YAŞAMI İÇERİSİNDE PİCASSO'DA ÇALIŞMA FORMLARI ÇİZGİ VE DESEN ANLAYIŞI

*Şemsettin Ziya DAĞLI**

Özet

Geçtiğimiz yüzyılın en büyük ve adından en fazla söz ettiren, etkileri günümüz modern sanatlarına direk yansıyan sanatçısı Pablo Ruiz Picasso dünya sanatı içinde müstesna bir yere sahiptir. Picasso bazı eleştirmenlerin deyimiyle görünmeyeni görünür kılmamanın peşindedir. O çağlar ötesinden gelen İspanyol resim kültürünü ve dinamizmini, İspanyol kanıyla yoğurarak sanatını olgunlaştırmıştır. Dönemler ve ekoller içine sığmayan sanatını olgunlaştırırken estetik ve sanatsal duyarlılıklarında gerek akademik gerek klasik dönemlerinde çizgi desen kompozisyon ve diğer pentürel birikimleriyle beslemiş ve günümüz sanatına bilinçli bir ivme kazandırmıştır. Sanatındaki mükemmel analizin sırrı olağanüstü zekâsının sıra dışı çizgi ve desen görüşüdür. Resmin çatısının desen ve çizgini gücü olduğuna inanan sanatçının araştırmalarında bu çizgi ve eskiz aşamaları tüm eserlerinde son derece belirgin bir şekilde durmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Picasso, Cezanne, Desen, Kübizm, Gravür.

Abstract

Pablo Ruiz Picasso is the most influential artist of the last century who still has a very significant meaning considering modern art. According to critics he makes possible seeing absent factors in art and makes them present in his way. Picasso used to reflect the centuries old dynamic Spanish art and culture. His artistic methods are still used nowadays and are used as muses by several artists and are devices for enlightenment. With the help of his art we are able to see the perfection of his intelligence and attitude of artistic patterns and drawings. In each of his paintings, it is possible to see those factors.

KeyWords: Picasso, Cezanne, Figure, Cubizm, Gravure.

* Yrd. Doç., Akdeniz Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Grafik Tasarım Bölümü, szdagli@hotmail.com

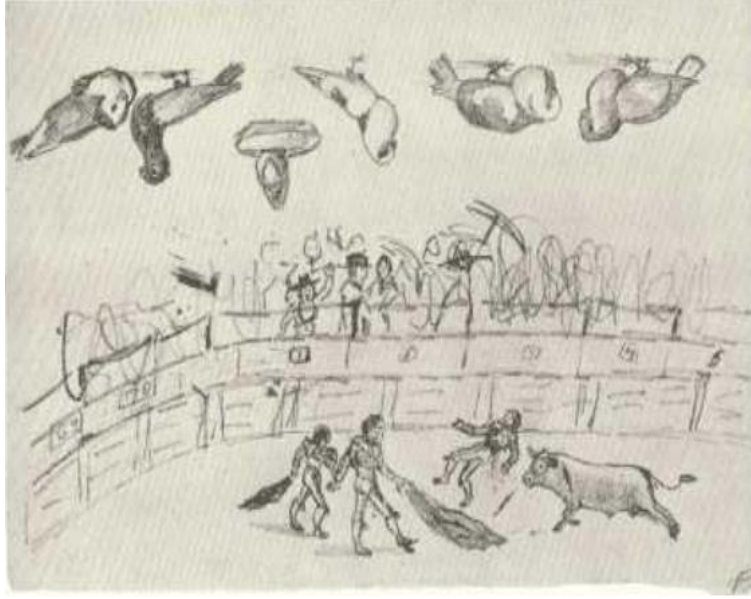
GİRİŞ

Picasso'nun Hayatı

20. yüzyıl sanatçıları arasında aklımıza en renkli isim olarak hiç şüphesiz Picasso gelmektedir. Picasso yaşadığı yüzyılın tartışmalı sanatçılarından başında yer almaktadır. Dünyanın en büyük sanat müzayedelerinde fiyat rekorları kıran Picasso imzalı tablolar, Guinness Rekorlar Kitabında da yerini korumaktadır. Bugün Picasso'nun eserlerini dünyanın en önemli müzelerinde görmek mümkündür. Hayatı boyunca üslubunu devamlı değiştiren Picasso, resimden heykele, poster tasarımından tiyatro dekoruna her türlü çalışmaya el atmıştır. Resimle başlayıp, grafik, seramik ve heykel çalışmalarıyla olay yaratan eserleri tüm dünyada büyük akisler yapmıştır. Pek çok sanatçıyla birlikte mimarları dahi etkilemiştir (Wertebaker, 1967:7).

Geçtiğimiz yüzyılın ve tüm sanat tarihini en etkileyici sanatçılarından biri olan Pablo Ruiz Picasso 1881 yılında İspanya'nın Endülüs bölgesinde Malaga'da dünyaya gelmiştir. Babası Ruiz Picasso resim öğretmenidir. Annesi Maria Picasso ise İtalyan'dır. Annesi Maria tarafından ataları Mayorka adalarına kadar varan eski bir kuyumcu ailesindedir. Picasso adına bakanlar ve Cenova'da Matteo picasso imzalı eski bir tabloyu şahit gösterenler, ressamın atalarını İtalya diye tanıtmak istemişlerse de, bu isim İspanyol'ca Picasso'nun (siyah benekli kır at) İtalyanca söylenişinden ibarettir (Güvemli, 1964: 196).

İlk resim derslerini babasından alan Picasso'nun çocukluk döneminden günümüze ulaşan yapıtları arasında 1890 yılında dokuz yaşındayken yaptığı karakalem çizimlerinden, CorridadeToros y Palomas (Boğa Güreşi ve Güvercinler) (Resim 1) ile bir heykeli model olarak kullanarak çizdiği Hércules (Herkül) figürü de bulunmaktadır(Teber, 1985: 107).Pierre Cabanne, El Siglo de Picasso adlı kitabında Pablo Picasso'nun henüz sekiz yaşındayken yaptığı El Picador resmini (Resim 2)“Çocukluğun acemice doğallığı içinde kullanılan renk tonlarındaki ustalık ve gözlem gücündeki yetenek oldukça şaşırtıcı olup, desen, boyama, ritim, armoni ve doğaçlamadaki bütünlük ise hayret vericidir.” (Cabanne, 1983:40) diye bahsetmektedir. Gerçekten de zaman geçtikçe çocuktaki yetenek ortaya çıkmakta ve herkesi büyülemekte olup yaptığı çizimler yaşlılarından oldukça farklıdır. Konuyla ilgili olarak Picasso'da çocukluk dönemi çalışmalarına dair şöyle der: “Ben çocukken bile çocukça resimler çizmedim” (Cabanne, 1982: 41).

Resim 1:Pablo Picasso, Corrida de Torros y Palomas, Boğa Güreşi ve Güvercinler, 13,5 cm x 20,2 cm, Karakalem, 1890, Málaga, Picasso Müzesi, Barselona.

Resim 2: Pablo Picasso,Pequeño Picador Amarillo, 1890.

On üç yaşına geldiği zaman, oğlunun dehasına saygı gösteren babası, fırçasını bırakmıştır. Picasso on beş yaşında Barcelona Güzel Sanatlar Akademisine yazılmıştır (Hayat, 1968: 2). İmtihan konusu olarak seçilen ve bir ay süreç verilen resmi bir günde bitirerek herkesi hayrette bırakmıştır (Güvemli, 1964: 196).

1896'da ilk atölyesini kurmuştur. Bir yıl sonra Madrid sergisi için "Bilgi ve Şefkat"(Resim 3)tablosunu yapan sanatçı bu dönemde "Dört direkli els" kabaresi için yirmi beş boy resmi yapmıştır. Bu çalışma esnasında kendisiyle beraber Miguel Utrillo ve heykeltıraş Manola da bulunmaktadır (Güvemli, 1964: 196).

Resim 3:Pablo Picasso, 1897 Science and Charity (Bilgi ve Şefkat), 197 cm x 249,5cm, Picasso Müzesi, Barselona.

1897'de San Fernando Akademisi'nin giriş sınavını kazanan sanatçı burada kısa bir süre kalarak Barcelona'da sanatçılar ve öncü aydınlar çevresine girmiştir (Richard,1991: 96). On yedi yaşındayken önemli bir rahatsızlık nedeniyle Horta de Ebro'da birkaç ay kalan sanatçı (Passeron, 1990: 22) Horta de Ebro köyünde "Aragon Adetleri" tablosunu yapmıştı. Bundan altın madalya almıştır. Yirminci yüzyılın ilk aylarında ilk defa Paris'e gitmiş ve 1900'de üç ay süren ilk Paris gezisini yapmıştır. Barselona'da yapıtlarını gördüğü Toulouse Lautrec, Steilen ve Munch'un etkisi altında kalarak, yoksul bölgelerdeki yaşamı ve yoksulluğu resimlemiştir (Richard, 1991: 96).

1901'de Madrid'e geçen sanatçı orada "Arte Joven" (Genç Sanat) adlı bir dergi yayınlamıştır. Arte Joven'in Pablo'nun yaşamındaki bir başka önemi de, onun herkesçe bilinen Picasso imzasını ilk bu dergide yayımlanan illüstrasyonlarında kullanmış olmasıdır. Önceleri R. Pablo Picasso şeklinde imza atan sanatçı, annesinin soyadını kullanmaktadır. O zamana kadar üç ismiyle imzaladığı resimlerini sadece Picasso diye imzalamaya başlamıştır

(Güvemli,1964:196).Sanatçı önceT. Lautrec ile Forain' in etkisinde kalarak eski görenekleri ve töreleri konu alan resimler yapmıştır (Akay, 2004: 95).

Picasso'nun Sanatında Çizgi ve Desen Anlayışı

Picasso'yu ve sanatını anlayabilmek için hayatına dönemleri içindeki çalışmaları ve araştırmalarına dikkatle bakmak gerekmektedir. Onun sanat faaliyeti her biri belki karakteri olan bir kaç devreye ayrılmaktadır. Bu devreleri şöylece hulasa etmek mümkündür. Natüriste yahut mavi devre; 1903'ten 1905'e kadar süren bir devirde Picasso genellikle El Gocco'nun tesiri altında eserler üretmiştir (Hourtico, 1946: 549). Mavi ahengin hakim olduğu mavi rengi çok kullanmaktadır. Bu resimlerde El Groco'ya olan hayranlığı açıkça görülmektedir (Erol, 1971). Burada Seuratve Van Gogh konusundaki bilgisi, ona rengi güçlü biçimde kullanması yolunda yardımcı olmuştur. Bundan sonra parlak renkleri ve geniş fırça vuruşlarıyla yan yana getirmiştir(Richard, 1991: 96). Picasso'nun sanat hayatı 20'inci yüzyılın ilk yılıyla başlar. Paris ve Barselona arasında gidip gelen sanatçı 1902 yılını Paris'te MaxJakob'un odasına yerleşerek geçirmiştir ve BertheWeil ve Volard'ın galerisinde sergi açmıştır. Barcelona'da bir yıl kaldıktan sonra artık 1904 yılında kesin olarak Paris'te kalmaya karar vererek burada tekne gemi diye anılan binanın asma katında bir odaya yerleşmiştir. Dönemin önde gelen sanatçılarından Heykeltıraş Monalo, ressam Mödigliani de burada bulunuyor ve sefalet içinde yaşıyorlardı. Yine o dönem Paris'te eleştirmen Maurice Raynal, yazar Andree Balman ve şair AlfredJary gibi yeni dostlar edinmiştir (Güvemli, 1964: 197). Yaşadığı yerde etrafı sanatçılar ve şairlerle çevrilmiştir. MaxJacob, AlfredJarry, Andre Salmon ve Guillaume Apollinaire ona eşlik edenlerdendir (The Great Artists - Book6 – Picasso,1).Picasso Paris'e geldikten sonra yalnız resmi bir sanat olan Akademisine karşı koymamıştır. Sanatçı o sıralar en güçlü dönemini tamamlamış olan Empresyonizmle dolayısıyla XIV. yy'den beri gelen Rönesans kökenli resimlerle de hesaplaşmıştır(Erol,1971: 4).

Resim 4: Pablo Picasso, Mother and Child , Anne ve Çocuk, 1921, 30.5x42 cm.

Klasizmi ve Rönesans sanatını derin detaylarıyla izlemiş bu dönem eserleri ile ustalarını, özellikle İspanyol ekolünü derinlemesine incelemiş bir sanatçıdır. Klasik antikiteye karşı duyduğu derin saygı ve hayranlık o dönemde yaptığı resim ve desenlere yansımıştır. 1904 yılından beri "Bateau Lavoir" dediği atölyesinde zaman zaman sanatçılarla, eleştirmenlerle toplanarak sanatın boyutları, estetik görünüşü, gelişmesi hakkında uzun konuşmalarda yer almıştır (Üstüner, 1989:112). Picasso'nun bu döneminde kullandığı figürlerde yüksek bir desen ve çizgi hakimiyetini hemen tüm eserlerinde görebilmekteyiz. (Resim 5) Figürlerdeki çizgi hareketliliği kıvraklık ve anlatım bütünlüğü adeta tüm tabloyu kapsamaktadır. Bu dönem aynı zamanda sanatçının yoksulluk ve yalnızlık çağıdır. Fakirler, hastalar, zavallılar, toplum dışında kalmış, hakları alınmış, her türlü haktan yararlanamayan kişilerdir. İspanyol sanatında sevilen bu konuları ve kompozisyonları Fransız etkisi ile işlemiştir (Üstüner,1989: 11).

Resim 5:Pablo Picasso, Siesta, 1919,OskarReinhart Sanat Koleksiyonu, Winterthur, İsviçre.

Picasso'nun eserleri sanatta hesabı, zahmetli arayışları ve uzun bir sabır ve sebatı müdafaa edenlere karşı bir meydan okuyuş gibidir. Çünkü Picasso tek cepheli bir şahsiyet değildir. Her an yeni bir heyecanın, yeni bir fikrin coşkunuğu ile çalışan, sanatı daimi bir araştırma alanı olarak kabul eden bir insandır. Hakkında ciltlerle eser verilmiş, kitaplar dolduracak kadar makaleler yazılmış, çeşitli hükümlere konu olmuş bir sanatçıdır. Hiçbir zaman konusuz ve figürsüz resim yapmaya yanaşmamıştır (Hourtico,1946: 547).Sanatçının bu yönünü en meşhur eserlerinin çalışma aşamalarında gözlemlemekteyiz.

Sanatında renk ve şekillerle kendi arasına tabiatı sokmayan; musikide, mimaride olduğu gibi, karşılığı dışarıda değil insanın içinde, zihninde bulunan bir düzen kurmuştur (Eyüpoğlu, 1972: 170).

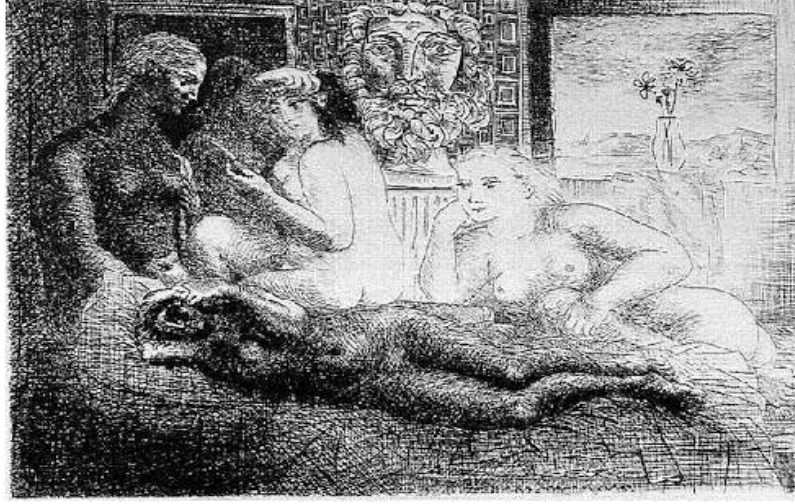
İspanyol atalarının ruhunu, yapmış olduğu resimlerine, yontularına, grafik ve seramik yapıtlarına taşımıştır. Yoğun sanat yaşamı Fransa'da zirveye ulaşmasına rağmen pek az Fransız etkileri taşımaktadır (Üstüner, 1989: 112).

Piorro' de Colombiergibi bazı sanat tarihçileri Picasso'nun tezatlarla dolu oluşunu, her temayülü denemesini, hepsinden en iyi örnekler sağladığı halde hiçbirinde karar kılmamasını, hayatının yeni sürprizlere gebe oluşunu, bir çeşit fantezi, bir sebatsızlık saymaktadırlar (Güvemli, 1964: 200).Resim sanatında ustalığı benzetme de görenlere böyle bir resim kolay ve manasız bir oyun gibi görünür. Gerçi tabiattan uzaklaşan resim birçok kayıtlardan kurtulduğu için ressamın dilediği şekillere doğru giden serbest bir oyun haline gelmekte, daha keyifli bir mahiyet almaktadır (Eyüpoğlu, 1972: 169).

Picasso gibi her kalıba giren bir ressam için kesin bir yargıya varmak oldukça güçtür. Toulouse Lautrekt kadar insanî ve alaycı, Ingres kadar dikkatli, Michelangelo kadar heybetli, Greuse kadar duygulu olabilir (Read, 1960: 217). Tüm zamanların en üretken ressamlarından olan bu isim; resimle başlayıp, grafik, seramik ve heykel çalışmalarıyla devam eden sanat hayatında çalışmalarının karakteristik özelliği son derece enerjik ve canlı olmasından kaynaklanmaktadır (Wertebaker, 1967: 7).

Büyük bir araştırmacı ve son derece zeki bir mizaca sahip olan sanatçı, hayatı boyunca irili ufaklı tablolar, gravürler ve binlerce desen, seramik, heykel ve daha birçok eser vermiştir (Resim 6). Picasso sanatıyla ilgili olarak, "Bir işimiz için en iyi ise almaya mecburuz. Hem de yalnız kendi çalışmamızda değil, aradığımızı her tarafta aramamız lazımdır. Ben bizzat kendimi kopya etmekten korkarım. Bununla beraber bana eski deneylerden müteşekkil bir

dosya gösterilse, neye ihtiyacım varsa almakta zerre kadar tereddüt etmem" (Turani, 1964: 83) diyerek sanattaki geçmiş ve geleceği nasıl sentezlediğini tartışmasız net bir şekilde yorumlamıştır.

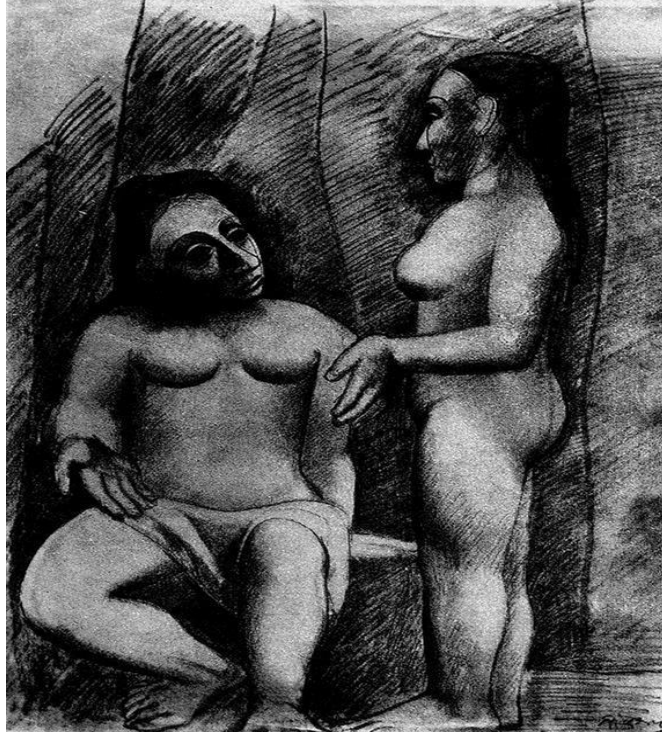

Resim 6: Pablo Picasso, Suite Vollard Gravürleri, Mapfre Vakfi Koleksiyonu, İspanya.

Kalemle mürekkep, mürekkepli kalem, Picasso'ya şaşmaz bir alet gibi, çizgi yönlerindeki en küçük değişiklikleri ve kopuklukları bile kontrol imkanı sağlamıştır. Böylece, ona tek çizgide azami ifade imkanını da vermiştir. Genişliğin aynı kalışı (ki bizim, her çizgiyi görebilmemiz de önemlidir) Picasso'nun alet olarak seçtiği kalem tipinden ileri gelmektedir (Loury, 1972: 124). Resim sanatında ustalığı benzetme de görenlere böyle bir resim kolay ve manasız bir oyun gibi görmektedir. Gerçi tabiattan uzaklaşan resim birçok kayıtlardan kurtulduğu için ressamın dilediği şekillere doğru giden serbest bir oyun haline gelmekte, daha keyifli bir mahiyet almaktadır (Eyüpoğlu, 1972: 170).

Hiçbir kuralı olmayan bir ressam denildiğinde Picasso akla gelmelidir. İlk bakışta resimleri karmakarışıktır. Düzeltmeler, birbirinin üstüne binen renkler, kompozisyondaki iç içe geçişler (Parremon, 2002: 25) sanatının genel çerçeveler içinde özünü teşkil etmektedir.

Özellikle kübizm aşamasında Cezanne'den çok etkilenen sanatçı bir dönem araştırılan biçimleri gittikçe stilize ederek Cezanne ile birlikte yeni bulunmuş olan zenci sanatının etkisinde kalmıştır (Bigalı, 1999: 96) (Resim 7).

Resim 7: Pablo Picasso, Oturan ve Ayakta Nü, 1906, Karakalem Desen, 63.6 x 47.6 cm Philadelphia Müzesi, ABD.

Teknik bakımdan plastik sanatların denemediği kolu, araştırmadığı alanı neredeyse yoktur. Hangi alana el attıysa teknik bakımdan hiç aksamayan sonuçlara ulaşmıştır. Dendiği yolu üslubun, sonuna erdiği hissettiği anda ise çalışmalarını yeni bir istikamete, yöneltmekte tereddüt etmemiştir. Çizgi mükemmelliği kimse tarafından inkar edilmemiştir. Mükemmel bir desinatördür. Biçim anlayışı içinde mutlaka konu ve figür vardır. Ne kadar konu ve üslup değiştirmiş olsa da, daima konu ve figüre bağlı kalmıştır. İnsan ve toplumu konularına hareket noktası yapmış böylece zaman zaman gerçekçi, bazen ifadeci ve başka biçimlerde görünerek daima aynı hedefe yönelmiştir (Güvemli, 1964: 201).

Pablo Picasso ve sanatı denildiği zaman ilk akla gelen konular kadınlardır. Hayatındaki tüm kadınlar aynı zamanda onun modelleridir bir anlamda. Çıplak kadın figürleri, Picasso'nun vazgeçemediği formlardandır. Picasso'nun özellikle 1920'li yıllardan sonra görsel dünyasındaki her şey çıplak kadınlarla ilintilidir. Picasso'nun çıplak kadın figürlerinde, güçlü bir erotizm ve duygu yüklü olduğunu gözlemleriz. Bu resimler, Picasso'nun farklı ruh halinin görünüşe ulaşmasıdır (Resim 8).

Sanatının belki de en önemli kısımlarını oluşturan kadın formları üzerindeki çalışmalarını Cezanne'nin 1905 yılında Le Salon des Indépendant (Bağımsız Sanatçılar Sergisi)'deki sergisinde yer alan tablolarından etkilenerek yaptığını söylemiş ama nedenini bilmediğini

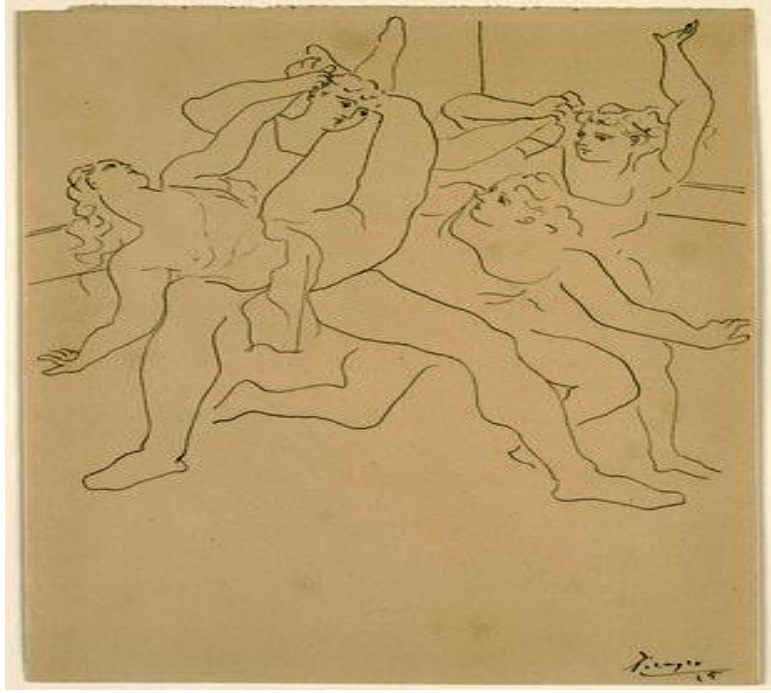
ifade etmiştir. Bunları izah ederken tabloları için pek çok insanın resimleri üzerinde değişik teorilerin üretildiğini belirtmiş ve konuyla ilgili olarak : "Fırça akılla hareket etmez. Siz altı kişiyi davet edersiniz bakarsınız bunlardan sadece ikisi gelmiş" (Richardson,1991: 472)demektedir.

Resim 8: Avinyonlu Genç Kızlar Tablosu için Eskiz Çalışması.

O zamana kadar süregelen resim ve desen anlayışına kökten karşı olan bu yaklaşımları resim sanatında ustalığı benzetme de görenlere böyle bir resim kolay ve manasız oyun gibi görünebilir. Gerçi tabiatın uzaklaşan resim birçok kayıtlardan kurtulduğu için ressamın dilediği şekillere doğru giden serbest bir oyun haline geliyor, daha keyifli bir mahiyet alıyor (Eyüpoğlu, 1972: 169).

Picasso desende stilizasyonu gerçek anlamda sağlamış salt çizgi değerini yakalamayı başarmıştır. Buna en güzel örneklerden birisi dört dansçı isimli çalışmasıdır (Resim 9).Bu çalışmada sanatçı, çizgiyi, ustaca kullandığı için bu eserden sadece bale yapan dört kişiyi algılıyoruz, her birinin dansa temsil ettikleri rolleri belirten hareketler hakkında bir fikir edinmiş oluyoruz. Desendeki her çizgi yapısından dolayı, zihninizde bir tepki yarattığından dansöz özelliğini açıkça hissediyoruz (Lowry, 1972: 123).

Resim 9: Pablo Picasso, Dört Bale Dansçısı, 1925. Kaynak: Sanatı Görmek, BatesLowry.

Picasso'nun deseni malzemeye sanatçı birliğin enfes bir mahsulüdür. Sanatçı istediği tesiri sağlayabilmek için kullandığı özel kalem (Resim 10) ve mürekkebin (Resim11) yapısındaki hususiyetlerden yararlanır. Picasso'nun yaptığı deseni bir başka kalem çeşidiyle elde etmek bütünü imkânsız değildir. Ancak böyle yaparsa sanatçı malzemenin tabii imkânlarını zorlamak zorunda olacaktır. Daha az sert kalem ucuyla böyle bir çiziş tarzına ulaşmak, kalemi uzun zaman aynı kuvvetle bastırabilmek için gayret harcamaya bağlıdır (Lowry, 1972: 124).

Resim 10: Pablo Picasso, "Les Trois Femmes" , Üç Kadın,1922.

Resim 11: Maya'nın Portresi, 1939.

Picasso hiçbir zaman konusuz ve figürsüz resme yaklaşmamıştır. (Güvemli, 1964:199). Desen, çizgi Picasso'nun resimlerinde her zaman en önemli plastik unsur olmuştur. Picasso, resim yüzeyiyle ile oylum, konuyla tuval arasında ortaya çıkan ikiliği gidermek için biçimi değiştirme, çarpıtma (deformation) yapmıştır. Ritmik eğrilerin egemen olduğu ayrıntıda ve etnik eğrilerin egemen olduğu ayrıntıda düşey çizgi koyu değerler arasında belli belirsizdir. Çaprazlar üzerine düzenlediği yapıtta sanatçı uygun, duyarlı konturların çarpıcılığına özen göstermiştir. Siyah-beyazın kesişme çizgileri anlatımı daha da güçlendirmiştir. Picasso yapıtında kendi mizacını özgü müziği duyurmaktadır (Akay, 2004: 96).

Picasso iyi bir gözlemci ve iyi bir desen ustasıdır. Desen çizmedeki bu ustalığını farklı malzemelerle göstermiştir. Sadece karakalem değil boya, mürekkep, tebeşir vb. çok farklı malzemelerle ve bu malzemelerin anlatım diliyle çalışmalarını gerçekleştirmiştir. Kalemle mürekkep (Resim 12) mürekkepli kalem,(Resim 13)Picasso'nun deseni malzemeye sanatçı birliğinin nefis bir sonucudur. Sanatçı istediği tesiri sağlayabilmek için kullandığı özel kalem ve mürekkebin yapısındaki hususiyetlerden yararlanır. Picasso'nun yaptığı deseni bir başka kalem çeşidiyle elde etmek büsbütün imkânsız değildir. Ancak böyle yaparsa sanatçı malzemenin tabii imkânlarını zorlamak zorunda olacaktır. Daha az sert bir kalem ucuyla böyle bir çiziş tarzına ulaşmak, mesela kalemi uzun zaman aynı kuvvetle bastırabilmek için gayret harcamaya bağlıdır (Loury, 1972: 124).

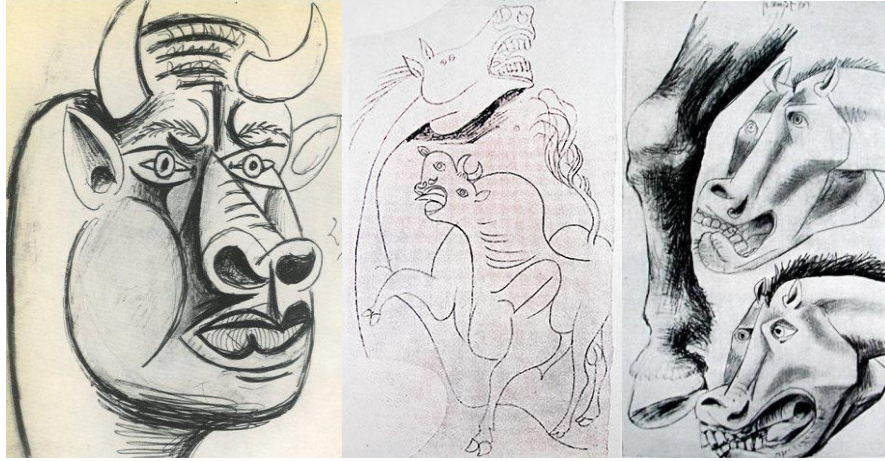
Resim 12: Kadın Portresi.

Resim 13:Kedi Portresi.

Bir ara rengi bırakarak siyah – beyaz çalışmaya başlamıştır. Ona göre bu, hayatla ölüm arasındaki çarpışmayı etkisizleştiriyordu. Resimlerinde beyaz hayatı siyah ise ölümü temsil etmektedir. Büyük ressam dünyayı saracak olan hayat ölüm kasırgalarını önceden bilmişti sanki; 1830’da İspanya İç Savaşı,1938’de İkinci Dünya Savaşı patlamıştır(Hayat Yayınları,1968: 2). Ortaya koyduğu en önemli eseri İspanyol iç savaşını anlatan Guernica'dır. Siyah-beyaz-gri renk kullanımı dışında desen-çizgi-form açısından da son derece önemli bir eserdir(Resim 14),(Resim 15).

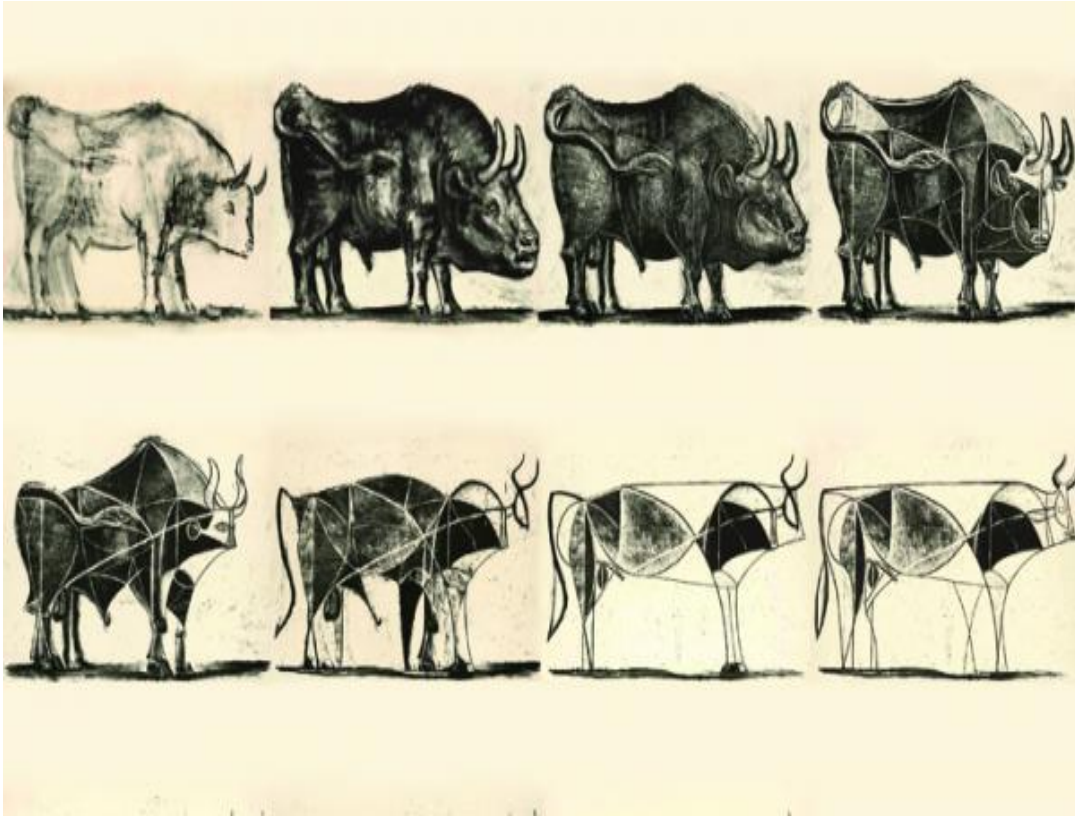

Resim 14: Pablo Picasso, Guernica ,1937,Reina Sophia Müzesi, Madrid.

Resim 15: Pablo Picasso, Guernica Tablosu İçin Çizilen Eskizlerden Örnekler.

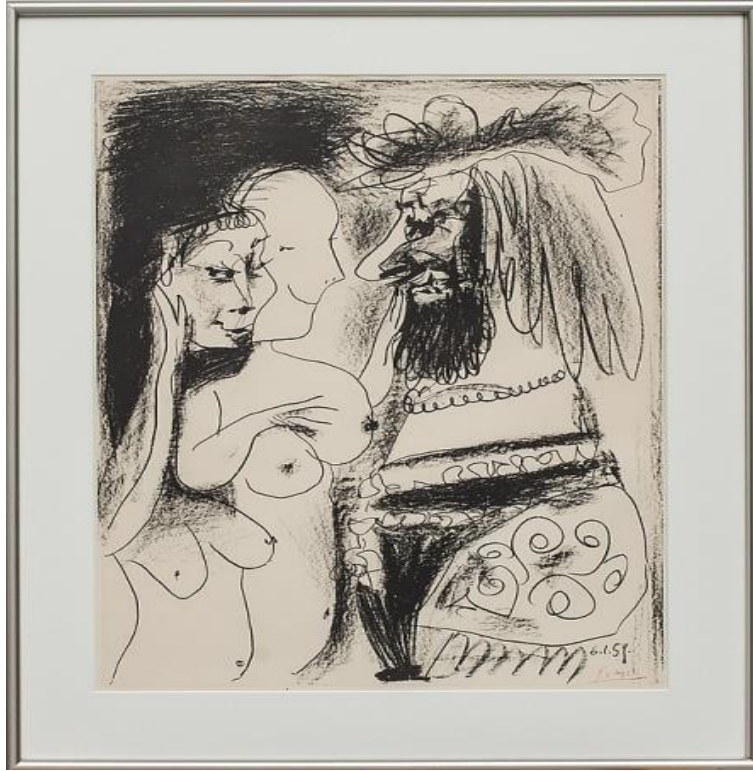
Pablo Picasso, 1945 yılının başlarında çalıştığı 'Bull' boğa adlı resminde akademik bir sanat çalışmasından, soyutlamaya doğru gidişin serüvenini 11 adet baskı resimle izah etmiştir. Bu soyutlama, bir formun nasıl kristalize edilerek çizgisel forma indirgenebileceğinin somut bir göstergesidir (Resim 16).

Resim 16: Pablo Picasso ,Successive States Of The Lithographic Plate For *Le Taureau*, Boğa- Litoğrafik Baskı, 1945.

Picasso devamlı bir arayış içinde olmuş aramak için devamlı yöntem değiştirmiştir. Resim çalışmalarının yanı sıra, seramik çalışmaları da vardır. Seramik üzerine yaptığı ilkel resimlerle anlatmak istediği şekli, yalın olarak anlatım ile yetinmiştir. Picasso aradığını değil, bulduğunu resmetmiştir (Üstüner, 1989: 115).

Uzun ömrü boyunca neredeyse denemediği plastik sanat kalmamış on binlerce esere imza atmıştır onun yaptığı adeta bir haykırış bir isyandır. Hemen tüm eserlerinde bunu gözlemleyebiliriz. Resim yapmış, litografi çalışmış, heykel yapmış, seramik çalışmıştır. Bütün bunları, kendi sert karakteriyle yaşama sevgisinin kaynaştığı bir başkaldırmacılık (anarchisme) ile yoğurmuştur (Üstüner,1989: 120) (Resim 17).

Resim 17: Pablo Picasso (The Old King), Eski Kral, Kağıt Üzerine Litoğrafi, 65.1 x 49.9 cm
1959, New York,

Picasso, Resim yüzeyiyle ile oylum, konuyla tuval arasında ortaya çıkan ikiliği gidermek için biçimi değiştirme, çarpıtma (deformation) yapmıştır. Ritmik eğrilerin egemen olduğu ayrıntıda ve etnik eğrilerin egemen olduğu ayrıntıda düşey çizgi, koyu değerler arasında belli belirsizdir. Çarpazlar üzerine düzenlediği yapıtta sanatçı uygun, duyarlı konturların çarpıcılığına özen göstermiştir. Siyah beyazın kesişme çizgileri anlatımı daha da güçlendirmiştir. Picasso yapıtında kendi mizacını özgü müziği duyurmaktadır (Akay, 2004: 96).

Plastik sanatların hemen her çeşidinde eser vermiş olan Picasso'nun mahsulleri kadar özel koleksiyona girmiş pek az eser vardır. Bugün tüm dünya özellikle Amerikan müzelerinde yüzlerce eseri bulunuyor. Verimli, çalışkan durmadan yaratan tekrarlardan korkmayan bir sanatçıdır (Üstüner, 1989: 120). Sanata yaklaşımı ve tarzıyla günümüz resim sanatına önemli ölçüde yön vermiştir.

Sanatının bütün yollarını ve imkanlarını deneyen Picasso ile Avrupa ressamı hudutsuz ve cüretkar bir hürriyet kazanmıştır. Ressam aklından her geçeni, elinden çıkanı ortaya atıp manasını kendi şahsiyetinde arattırması; adeta eserlerinde seyirciye, resim senin benden istediğin değil benim sana verdiğimdir demektir (Eyüpoğlu,1972: 170).

20.yy belki de en büyük sanatçısı olan Pablo Picasso sadece görüneni resmetmekle kalmamış çalışmalarında görünmeyenin, ruhta kavrananın düşününü imgesini de görünüşe ulaştırmıştır. Bunu yaparken salt bir kavram değil tüm bilinen teknikleri yeni bulgularla birlikte kullanmış alt yapısı sağlam dinamiklerle sanatını olgunlaştırmıştır. Bilinen sanatının alt yapısı hiç şüphesiz onun üstün zekası aynı paralelde yine son derece kıvrak çizgileri ve desen görüşüdür. Desen anlayışı onun sanatını ele veren ve her yerde bu bir Picasso diye ifadelendirdiğimiz iz düşümleridir.

KAYNAKÇA

AKAY, Bahattin. Resim Sanatı. Ankara: Gölge,2004.

BİGALİ, Şeref. Resim Sanatı, Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları,1999.

CABANNE P. El Siglo de Picasso. El Nacimiento del Cubismo. Ministerio de Cultura ,Madrid, 1983.

EROL, Turan."Picasso ve Kübizm," Sanat Aylık Güzel Sanatlar Gazetesi, Sayı: 2, Ankara Kasım 1971.

EYÜPOĞLU, Sabahattin ve İpşiroğlu, Mazhar. Avrupa Resminde Gerçek Duygusu.İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, 2013.

GÜVENLİ, Zahir. Büyük Ressamlar ve Heykeltıraşlar İstanbul: Ekim Basımevi, 1964.

Hayat Büyük Ressamlar Ansiklopedisi. İstanbul: TifrukMatbaası, 1968.

HOURTİCO, Louis ve Toprak, Burhan. Sanat Şaheserleri. Cilt III. İstanbul: Güzel Sanatlar Akademisi,1946.

- İPŞİROĞLU Nazan, Mazhar. Sanatta Devrim, İstanbul. Remzi kitabevi, 1993.
- LİONEL, Richard. Ekspresyonizm, Sanat Ansiklopedisi. İstanbul: Remzi kitabevi, 1991.
- LOURY, Bates. Sanatı Görmek. İstanbul: Türkiye İş Bankası A.Ş Kültür Yayınları, 1972.
- LYNTON, Norbert. Modern Sanatın öyküsü. İstanbul: Remzi kitabevi, 1991.
- PARRAMON, Jose'm. Yağlı boya resim Sanatı. İstanbul: Remzi Kitapevi,2002.
- PASSERON, Rene.Sürrealizm, Sanat Ansiklopedisi. İstanbul: Remzi Kitabevi Yayınları, 1990.
- READ,Herbert."Sanatın Anlamı". Çev. Güler İnal ve Nurşin Asgari. Ankara: Türk Tarih Kurum Basımevi, 1960.
- RİCHARDSON, J. A Life of Picasso. VolIII. New York:Random House,1991.
- ROTHENSTEİN, Sir John. The Great Artist Picasso Book 6.New York: Funk&WagnallsInc, 1978.
- TANSUĞ,Sezer.Resim Sanatının Tarihi. İstanbul: Remzi Kitabevi, 1990.
- TEBER, S. Picasso. İstanbul: De Yayıncılık , 1985.
- The Orient in Westem Art. Giard-Georgeslemanies.Könemen, 2000.
- TURANİ, Adnan. Modern Resim Sanatının Gerçek Çehresi. Ankara: Doğu Limited Şirketi Matbaası, 1960.
- ÜSTÜNER, Ali Cengiz. İspanyol Resim Sanatı. İstanbul: Engin Yayıncılık,1989.
- WETENBAKER, L. The World of Picasso. New York: Time Life Books ,1967.